

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

In Salvianum lucubrationes aliquot doctorum virorum

Weitz, Johann

Noribergae, 1623

Lib. VI.

[urn:nbn:de:bsz:31-131303](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-131303)

qua sequuntur. Et lib. 6. pag. 210. Voluntas crimen non habet, ubi furore peccatur.

Pag. 171. Caritate & benevolentia.) Ferrum tuatur Principem, melius fides. Senec. Sic alter lib. 1. de Clementia: Errat, si quis existimat, tutum esse ibi Regem, ubi nihil a Rege tutum est. Securitas securitate mutua paciscenda est. Non opus est instruere in altum editas arces, nec in adscensum arduos colles emunire, nec latera montium, abscondere, multiplicibus se muris turribusq. sepre. Salvum regem in aperto clementia praeabit. Unum est inexpugnabile munimentum, amor civium. Plinius Panegyri. Discimus experimento, fidissimam esse custodiam Principis, ipsius innocentiam. Hac arx inaccessa, hoc inexpugnabile munimentum, munimento non egere.

Pag. 172. Nemo malus, nisi stultus.) Horat. lib. 2. Satyr. 3.

Quae mala stultitia, & quemcumq. inscitia veri
Cacem agit; in sanum Chryssippi porticus, & grex
Autumat, haec populos, haec magnos formula re-
Excepto sapiente, tenet. (ges

Plutarchus in Lyfandro: ἀλάττω τοῖς ἀγνοῶσι κεί-
νην ἔφη εἶναι τὴν ἀγνοίαν, ὡς τις τὴν τυφλότητά τοῖς
μὴ βλέπουσι.

LIB. VI.

Pag. 177. Nihil ferè criminum, &c. quod in
spectaculis.) Immania illa spectacula non Chri-
stiani solum (qua dere pleni Patrum libri) sed &
Ethni-

Ethnici seniores quos naturalis aliqua humanitas
tatis ducebat ratio, detestati sunt. Audi graviss. Stoi-
cum Epist. 7. Nihil est tam damnosum bonis mo-
ribus, quam in aliquo spectaculo desiderare. Tunc enim
per voluptatē facilius vitia surrepunt. Item paulo
post. Sed lairocinium fecit aliquis, quid ergo me-
ruit? ut suspendatur. Occidit hominem, qui occi-
dit, meruit ut hoc pateretur: tu quid meruisti miser,
ut hoc spectes? Item. Subducendus populo est tener
animus, & parum tenax recti: facile transitur ad
plures. Socr. Catoni & Lelio excutere mentē suam
dissimilis multitudo potuisset, adeo nemo nostrum,
qui cum maxime cocinnamus ingenium, ferre im-
petum vitiorum tam magno comitatu venientiam
potest. Plura de spectac. v. d. epist.

Ibid. Summum deliciarum genus est mori
homines. Idem noster Stoicus ep. 95. Homo, sacra
res homo jam per lusum & jocū occiditur: & quem
erudiri ad inferenda accipiendaq; vulnera nefas
erat: jam nudus mermisq; producitur: satisq; spec-
taculi in homine mors est.

Pag. 180. Theatrorum impuritatibus) Ter-
tull. lib. de spectaculis cap. 10. Ipsa etiam prostibula
publica libidinis hostia in scena proferuntur. Val.
Max. l. 2. c. 5. M. Porcio Catone ludos Florales, quos
Messius aditus faciebat, spectate, populus ut minima
nudarentur, postulare erubuit. De eod. Catone Sen-
neca ep. 97. Catone sedente negatur populus permis-
sisse sibi postulare Florales jocos nudandarum me-
retricum. Isidor. lib. 18. capite de theatro. Idem

verò theatrum, idem & prostibulum: eò quod post ludos exactos meretrices ibi prosternerentur.

Pag. 187. Quæ est enim in Baptifano salu-
tari.) *Sidor. l. 18. cap. 59. Hæc spectacula crudeli-
tatis & inspectio vanitatum: non solum homi-
num vitii, sed & demonum iussis instituta sunt.*
Proinde nihil esse debet Christiano cum Circensè
insania, cum impudicitia theatri, cum ampli-
theatri crudelitate, cum atrocitate arena, cum lu-
xuria ludi. Deum enim rogat, qui talia presumpsit,
fidei Christiana prævaricator effectus, qui id de-
niò appetit, quod in læuacro iam pridem renun-
ciavit, id est diabolo, pompis & operibus ejus. *V. de
eundem d. l. c. 16. 27. 28. 42.*

Pag. 191. Faciendum aliquid.) *Locus cor-
ruptus.*

Pag. 203. Fiscalibus horreis.) *Sirabo Siciliam
horreum pop. Rom. vocat. M. Cato eam cellam
penariam Reipub. dixit. Solinus ait, quicquid Si-
cilia gignit, siue solis, siue hominis ingenio, proxi-
mum esse iis, qua optima judicantur.*

*Ibid. Cyrta Carthaginis.) Cyrta per v. xv. &
Straboni est. Numidia urbs Masinissæ regia. A-
pud Melam cum aspiratione est Cirtha. Aurelius
Victor in Cesaribus. sub Constantino, au Constanti-
ninam fuisse appellatum post Maxentii internum,
his verbis: Tum per Africam Sacerdotium
decretum Flaviæ genti, Cirthæq; opido, quod
obsidione Alexandri ceciderat, reposito exor-
natoq; nomen Constantina inditum.*

Pag.

pag. 205. Trever opulentissima.) Zosimus
transalpinarum urbium maximam dixit. Hujus
antiquitatem trecentis & mille annis, ante urbem
Romam perscrutatus est Aeneas Sylvius.

pag. 210. Quid amentius, quam in malis.)
In hanc sententiam eleganter Xenophon de Socrate
lib. 3. ἀπορημὸν, μανίαν γὰρ μὴ εὐαικὸν μὲν ἴφθ εἶπαι σφί-
φις ἢ μὲν τοιαῦτα πλεῖστέ τισημοσύνῃ μανίαν εὐαίμειον. τὸ δὲ
ἀγνοεῖν ἑαυτὸν, καὶ ἀμὴ οἶδεν διδάξιν τε καὶ οἶσθαι καὶ γινώ-
σκειν, ἐξ ἑαυτοῦ μανίας ἐλογίζετο εἶναι. Id enim hic possumus
interpretari, se ipsum ignorare; in malis esse, &
malorum intelligentiam non habere, ut Sal-
vianus ait.

pag. 213. Et ideo nunc asperis rebus) Audi
Stoicum nostrum planè ad sensum Christianum l.
de Providentia: Patrium habet Deus adversus
bonos viros animum, & illos fortiter amat;
& operibus, inquit, doloribus, ac damnis ex-
agitantur, ut verum colligant robur.

pag. 213. Infantes quoq; & omnes ferè par-
vulos, Et huic geminum planè locum habet idem
quem jam vocavi, Philos. lib. 7. in fin. de benefic.
quem, quia ad sequentia plurimum facit, totum
adscribam. Dii omnium rerum optimi aucto-
res, beneficia ignorantibus dare incipiunt, in-
gratis perseverant. Alius illis objicit negligen-
tiam nostri, alius iniquitatem, alius illos extra
num adu suum projicit, & ignavos, hebetesq;
in luce, sine ullo opere destituit. Nihilomi-
nus tamen, more optimorum parentum, qui
naledictis suorū infantium arrident, non ces-
sant

sancti Dii beneficia congerere, de beneficiorum auctore dubitantibus: sed æquali tenore bona sua per gentes populosque distribuunt, unam potentiam sortiti, prodesse.

Pag. 216. Multis ac magnis opus sit: sed animarum &c.) *Locum hunc suspicor non carere emendis.*

LIB. VII.

Pag. 220. Ubi non est vera honestas) *Seneca ep. 17. O Felicem illum, qui non actus tantum, sed etiam cogitatus emendat.*

ibid. Urbe Romana) leg. orbe Romano. Sic enim paullo post: Totus Romanus orbis & miser est. &c.

P. 227. Quales putent illic fuisse familias.) *Plut. ἀπὸ παιδῶν ἀγαθῆς ἰν σὺν δὲ δῶκε Φαίλος ζῶντες, εἰ δὲ τοῖς δόλοισι παρήσιον ἔχουσιν ἐπιμαῶν, μὴ τοιγαδὲ τοῖς δόλοισι χροεῖς ἢ τέτων, γένοιτο αὐτοῖς ἴσθ' ἀδικημάτων σήμερον καὶ ἀδοξακαλοῖ. ὅπως γὰρ μέροντες εἰσὶν ἀναίσχως, οὐ γὰρ αἰσχύνη καὶ νέος ἀναιδέστους εἶναι.*

P. 229. Hæc faciunt jam senes) *Apposuisse Seneca Rhetor contro. 14. Senex amens, senex ebrius, circumdatus fertis, delibutus unguentis, & in præteritos annos se retrò agens, & validus in voluptatibus q. juvenis exultans, nonne portentum est? luxuriosus adolescens peccat: senex luxuriosus insanit.*

Ibid. Minus prodigiosum peccare locupletis.) Nimirum ut Horatius ait: Stultitiam patiuntur opes: mihi parvula res est, &c.

Ibid. Longævitate longæ vitæ.) Delendum vide-